

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
PRÁVNICKÁ FAKULTA

KATEDRA TRESTNÍHO PRÁVA

POSUDEK VEDOUCÍHO PRÁCE

Téma práce: Účastenství
Autor : Denisa Müllerová
Vedoucí diplomové práce: JUDr. Bc. Jiří Říha, Ph.D.
Oponent : Doc. JUDr. Mgr. Jiří Herczeg, Ph.D.
Rozsah práce: 55 stran vlastního textu (spolu s obsahem, literaturou, abstraktem a dalšími náležitostmi 65 stran)
Datum odevzdání práce: 5.2.2015

1. Aktuálnost (novost) tématu: Účastenství v trestním právu je velmi obtížným tématem ke zpracování, snad i proto je u nás prací diplomových či rigorózních, či vědeckých poměrně málo, a to zvláště ve srovnání se zahraničím, jakkoliv jde o téma obsáhlé, velmi problematické a proto i skýtající dostatečný prostor pro vědecké zpracování. Snad i vzhledem k obtížnosti tématu, v němž jakékoliv problémy základů trestní odpovědnosti nabývají zcela jiný rozměr, je důvodem poněkud problematické právní úpravy účastenství v českém trestním zákoníku, který již dříve známé problémy úpravy účastenství nijak nevyřešil, naopak některé problémy nově přinesl, jiné prohloubil. Proto je třeba jakoukoliv práci na dané téma uvítat.

2. Náročnost tématu na:

- teoretické znalosti – byly potřeba znalosti z oboru trestního práva hmotného, ale též z dalších právních oborů, především z práva ústavního, ale i z doprovodných věd kriminálních,
- vstupní údaje a jejich zpracování – autorka se měla zabývat nejen současnou právní úpravou, zohlednit současnou i dřívější judikaturu, příp. provést srovnání historické či mezinárodní,
- použité metody – odpovídají tématu, bylo zapotřebí provést analýzu současného stavu, případně provést srovnání historické či mezinárodní, vhodné bylo uvést též úvahy de lege ferenda.

3. Kritéria hodnocení práce:

- **Logická stavba práce:** Autorka rozdělila práci do 3 částí, k nimž přidala úvod a závěr práce. Tři základní kapitoly dále členila na podkapitoly. V první kapitole rozebírá pojem účastenství, vymezuje jednotlivé pojmy, s nimiž následně v práci pracuje, vymezuje pojem pachatele a monistický a dualistický systém. Ve druhé kapitole, která tvoří základ práce, se autorka věnuje právní úpravě účastenství v České republice, ve třetí kapitole ji pak doplňuje mezinárodním srovnáním s úpravou ve dvou sousedních státech, a sice Rakousku a Německu. Struktura práce se tak jeví jako logická, postihuje celé téma v jeho šíři, z pochopitelných důvodů rozsahového omezení se soustředí při výkladu především na teoretická východiska.
- **Práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací:** Autorka cituje z cizích prací standardním způsobem. Přehled použité literatury nasvědčuje poctivému přístupu autorky ke zpracování práce. Seznam literatury obsahuje tři desítky pramenů, s nimiž autorka pracovala, uvádí především vybrané aktuální české učebnice, komentáře, dále i některé monografie a odborné články z poslední doby. Ocenit je třeba především značné množství cizojazyčných pramenů, a to psaných německy, s nimiž autorka skutečně pracovala, o čemž svědčí časté odkazy na tyto prameny uvnitř práce. Při citaci také dodržuje jednotný formát, který odpovídá ČSN ISO 690.
- **Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu):** Autorka poměrně zevrubně zpracovala

velmi obtížné téma, nevyhýbala se otázkám sporným, u nichž se vždy snažila najít řešení problému (byť na některých místech spíše citovala jiné autory, aniž by zaujala vlastní názor, který by čtenáře zajímal). Některé sporné body zpracovala hlouběji, jiných se spíše jen dotkla. Zvláště v případě tohoto tématu ovšem nejde nikdy říci, že byly odkryty a vyřešeny všechny problémy, že jiné se nově neobjeví. Je třeba si také uvědomit, že tématem diplomové práce bylo téma neobyčejně obsáhlé, na něž by bylo možno napsat řadu samostatných monografií o dílčích tématech z této oblasti. Přesto diplomantka velmi svědomitě vyložila základní problémy, zaujala kritický postoj k současné naší úpravě, ukázala především výhody a nevýhody dualistického systému, naznačila možnosti monistického systému na příkladu Rakouska. V některých ohledech se mi sice zdálo, že publikované názory jsou příliš absolutní, nepřipouštějící jiný náhled, ač ve skutečnosti na věc může být více názorů a více teorií, ale to si diplomantka obvykle uvědomovala, jednotlivé dílčí problémy nemohla s ohledem na omezený rozsah práce rozebrat a podrobně se jim věnovat (např. při uvádění řešení tzv. Abstiftung, neboli „návodcova“ zmírnění rozhodnutí hlavního pachatele původně rozhodnutého ke kvalitativně závažnějšímu činu, po „návodcovu“ působení k mírnějšímu trestnému činu – řešení případu jako psychická pomoc je jen jednou z mnoha nabízených variant, další a preferovaná je úplná beztrestnost, dále plná odpovědnost pro návod k mírnějšímu činu apod.). I na tom je však vidět, že se diplomantka poctivě tématu věnovala, zmiňuje i případy u nás běžně neřešené, mohla se zamýšlet nad teoretickými konstrukty, zkoumat, nakolik vyhovují či nikoli. Ocenit je třeba především seznámení čtenáře se zahraničními názory na dané téma, diplomantka na řadě míst uvádí problémy u nás běžně neřešené, zmiňuje různé teoretické přístupy (zejm. v první kapitole práce), ukazuje jejich výhody a nevýhody.

- **Úprava práce (text, grafy, tabulky):** Úprava textu je řádná, úhledná, práce je členěna standardním způsobem. Autorka v práci nezpracovávala žádné kriminologické průzkumy, tabulky ani grafy tak nevyužívala.
- **Jazyková a stylistická úroveň:** Autorka užívá spisovného jazyka, práce je psána čtivě, až na výjimky se v práci neobjevují gramatické chyby či stylistické nedostatky nebo neobratná vyjádření.

4. Případné další vyjádření k práci: Autorka zpracovala velmi obtížné téma, kterým se poctivě zabývala, práce má vysokou odbornou úroveň, jde vskutku o vědecké zpracování daného tématu. Práce je celkově vyvážená, na poměrně omezeném prostoru postihla to podstatné, navíc má práce na české poměry punc originality, neboť autorka přináší zahraniční pohledy u nás běžně neprezentované. Autorka se vyvarovala hrubých věcných chyb. Jakkoliv čtenář nemusí vždy souhlasit s předestřenými závěry, ostatně u daného tématu je opak prakticky vyloučen, neboť co autor, to názor, je třeba ocenit podložení předestřených závěrů pádnými argumenty. Práce je na vysoké vědecké úrovni, jde o práci původní, též splňující základní formální požadavky.

5. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě:

- *Z jakého konceptu či modelu úpravy účasti více osob na činu (monistického či dualistického) by měl podle Vás zákonodárce de lege ferenda vycházet a proč?*
- *Jak nahlížíte na problematiku tzv. bílých koní, tedy osob formálně vykonávajících určitou funkci, s níž je spojena určitá odpovědnost, zpravidla v pozici statutárního orgánu či jeho člena v obchodních společnostech, ačkoliv rozhodující osobou je ve skutečnosti někdo jiný, k jehož prospěchu je činnost bílých koní zneužita?*

6. Doporučení / nedoporučení práce k obhajobě: Doporučuji práci k obhajobě.

7. Navržený klasifikační stupeň: 1

V Praze dne 2. března 2015

JUDr. Jiří Říha, Ph.D.
vedoucí diplomové práce